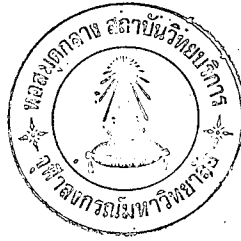

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การควบคุมการโรคในประเทศไทย ได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2473 เป็นหน่วยงานพิเศษที่เรียกชื่อว่า "แผนกบำบัดการโรค (สุขศาลาบางรัก)" สังกัดกองสุขศึกษา กรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย ดำเนินงานเฉพาะให้การรักษาผู้ป่วยการโรคชนิดต่าง ๆ เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ต่อมาในปีพุทธศักราช 2484 ได้ปรับปรุงและขยายงานให้กว้างขวางออกไปเป็น "แผนกบำบัดการโรค โรงพยาบาลบางรัก" สังกัดกองแพทย์สังคม กรมสาธารณสุข และได้โอนไปสังกัดอยู่ในกองโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในเวลาต่อมา และมีชื่อใหม่ว่า "แผนกโรงพยาบาลการโรค" ดำเนินงานเฉพาะด้านการบำบัดการโรคเพียงอย่างเดียว จนกระทั่งในปีพุทธศักราช 2488 จึงได้โอนมาสังกัดกรมสาธารณสุข และเปลี่ยนชื่อเป็น "กองควบคุมการโรค โรงพยาบาลบางรัก" ได้ขยายงานออกไปทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แล้วเริ่มดำเนินงานในภาคเหนือเป็นภาคแรก ในปีพุทธศักราช 2493 กรมอนามัยได้โอนแผนกป้องกันและบำบัดอุบัติเหตุ จากกองควบคุมโรคติดต่อ มาสังกัดกองควบคุมการโรคด้วย และเปลี่ยนชื่อกองเป็น "กองควบคุมการโรคและอุบัติเหตุ"¹ ต่อมาในปีพุทธศักราช 2515 ได้มีการแบ่งส่วนราชการใหม่ในกระทรวงสาธารณสุข โอนกองควบคุมการโรคและอุบัติเหตุมาสังกัดกรมการแพทย์ และอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จนถึงปัจจุบัน²

¹ กองควบคุมการโรคและอุบัติเหตุ, กรมอนามัย, รายงานประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2510, (อัคราเนา).

² กองปลุกัดิต, สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, "ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216, 217, และ 291", ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ, เล่มที่ 89, ตอนที่ 145, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี), วันที่ 29 กันยายน พุทธศักราช 2515.

นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สอง เป็นต้นมา ปรากฏว่ากามโรคได้ระบาดไปในประเทศต่าง ๆ เกือบทั่วโลก ทั้งในประเทศที่ด้อยพัฒนา และในประเทศที่เจริญแล้ว ในประเทศไทย พบว่ากามโรคได้ระบาดรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น และวัยหนุ่มสาว (Active sexual life) การที่กามโรคแพร่หลายง่าย มีสาเหตุหลายประการสรุปได้ คือ

1. ปัญหาด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ปรากฏว่ายังมีแพทย์และสถานบำบัดโรคเพื่อให้บริการแก่ประชาชนไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ป่วยกามโรคที่เริ่มเป็น ซึ่งอยู่ในระยะติดต่อ ไม่ได้ได้รับการรักษาที่ถูกต้องทันเวลาที่และทั่วถึง ผู้ป่วยบางรายบำบัดโรคด้วยตนเอง หรือไปรับการบำบัดจากหมอเถื่อน จึงทำให้ผู้ป่วยเหล่านั้นกลายเป็นแหล่งแพร่ เชื้อกามโรคไปสู่บุคคลอื่น ๆ ในท้องถิ่นของตนต่อไปอย่างกว้างขวาง

2. ปัญหาด้านการเศรษฐกิจและสังคม หลังสงครามโรคครั้งที่สอง เป็นต้นมา ค่าครองชีพของประชาชนทั่วไปสูงขึ้น และนับวันจะยิ่งสูงขึ้นตามลำดับ แต่รายได้ของประชาชนยังอยู่ในระดับเดิม หรือตกต่ำลงกว่าเดิม ทำให้ประชาชนต้องกินร่น เพื่อหาเงินมาใช้จ่ายเป็นค่าครองชีพของตนเองและครอบครัวไม่ว่าจะเป็นวิธีใด ดังนั้น จึงมีบุคคลบางส่วนประกอบอาชีพในด้านการค้าประเวณี ทั้งทางตรงและทางอ้อม และยังมีบุคคลบางส่วนไปหลอกลวงหญิงสาวจากที่ต่าง ๆ มาค้าประเวณีด้วย พฤติกรรมดังกล่าวนี้มีมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ เมื่อภาวะเศรษฐกิจไม่ดีพอจึงทำให้บุคคลไม้อาจจะทำการสมรส หรือมีครอบครัวได้ในระดับอายุและภาวะอันควร เพราะไม่สามารถจะเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุขได้ แต่ในขณะเดียวกัน บุคคลก็ยังมีความต้องการทางเพศตามธรรมชาติ (Sexual instinct) จึงทำให้จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับหญิงสาวผ่านทางเพศทั่วไป ซึ่งเป็นเหตุให้กามโรคแพร่กระจายมากยิ่งขึ้นด้วย

3. ปัญหาในด้านการประพฤติกและวัฒนธรรม ปรากฏว่าความประพฤติกและวัฒนธรรมของประชาชนทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหมู่วัยรุ่นและวัยหนุ่มสาวเสื่อมโทรมลง มีการเลียนแบบและนำวัฒนธรรมทางตะวันตกมาใช้กันมากยิ่งขึ้น รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศ (Sexual behavior) จึงทำให้มีการสำส่อนทางเพศกันมากขึ้น และในที่สุดกามโรคก็แพร่ระบาดออกไปอย่างกว้างขวางเป็นเงาตามตัว นอกจากนี้ จากวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เพื่อนบ้านของไทย ทำให้มิตรประเทศต้องส่งกำลังทหารจำนวนมากมายามที่ตั้งในประเทศไทย และใน

การนี้ปรากฏว่า มีนักฉวยโอกาส ได้จัดให้มีบริการในเรื่องเพศแก่ทหารต่างชาติในรูปต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดี ทำให้การสำส่อนทางพระระหว่างทหารต่างชาติเหล่านี้ กับหญิงไทยมีมากขึ้น พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนทำให้กามโรคระบาดมากขึ้น และการสำส่อนทางเพศของหญิงไทยกับทหารต่างชาติที่เกิดขึ้นยัง เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีของวัยรุ่นไทยอีกด้วย

4. ปัญหาในด้านการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ยังไม่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนในระดับที่เหมาะสม จึงทำให้ทายตอการที่หญิงสาวจะถูกหลอกลวงไปค้าประเวณี นอกจากนี้ การขาดการศึกษา ยังทำให้ประชาชนทั่ว ๆ ไป ไม่สนใจในสุขภาพของตัวเอง ไม่รู้จักโรคภัยไข้เจ็บ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรคติดต่อต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้จึงปรากฏว่า มีประชาชนป่วยเป็นกามโรคซ้ำ ๆ ซาก ๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงนับว่าเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กามโรคแพร่หลายได้ง่ายยิ่งขึ้น

เพื่อที่จะแก้ไขปัญหากามโรค ที่เป็นปัญหาทางสาธารณสุขปัญหาหนึ่งของประเทศไทย กองควบคุมกามโรคและकुฑะโรค ได้เสนอ "โครงการควบคุมกามโรค ระยะ 5 ปีแรก" คือ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2509 ถึง วันที่ 30 กันยายน พุทธศักราช 2514 ตอกระทรวงสาธารณสุข และคณะรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการตามโครงการที่เสนอ และให้อยู่ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2510 ถึง พุทธศักราช 2514

ลักษณะของกามโรค (Nature of Venereal Diseases)

กามโรค (Venereal Diseases) หมายถึง โรคติดต่อกลุ่มหนึ่งที่สามารถติดต่อกันได้ โดยความสัมพันธ์ทางเพศ (Sexually transmitted diseases)³, กรรมกัมม์ และโดยบังเอิญ⁴

3 กองควบคุมกามโรคและकुฑะโรค, กรมอนามัย, "โครงการควบคุมกามโรคในระยะ 5 ปีแรก ตั้งตั้งปีงบประมาณพุทธศักราช 2510 ถึง พุทธศักราช 2514," เอกสารการประชุมทางวิชาการของกรมอนามัย, (อัครสำเนา), หน้า 1 - 3

4 รุ่งโรจน์ ตรีนิติ, และ วีระศักดิ์ เกียรติคุณกุล, "กามโรค" วารสารสุขภาพ, ปีที่ 1, ฉบับที่ 12 (กันยายน 2516), หน้า 29

กามโรค แยกออกได้เป็น 2 ประเภท รวม 6 ชนิด ดังนี้

ก. กามโรคประเภทรุนแรง (Major Venereal Diseases) ได้แก่

1. ซิฟิลิส (Syphilis) มี 5 ระยะ คือ

1.1 ซิฟิลิส ระยะที่ 1 (Primary syphilis)

1.2 ซิฟิลิส ระยะที่ 2 (Secondary syphilis)

1.3 ซิฟิลิส ระยะแฝง (Latent syphilis)

1.4 ซิฟิลิส ระยะหลัง (Late syphilis)

1.5 ซิฟิลิส ระยะกรรมพันธุ์ (Congenital syphilis)

2. หนองใน (Gonorrhoea) มี 3 ระยะ คือ

2.1 หนองใน ระยะเฉียบพลัน (Acute gonorrhoea)

2.2 หนองใน ระยะเรื้อรัง (Chronic gonorrhoea)

2.3 หนองใน ระยะมีโรคแทรก (Complicated gonorrhoea)

ข. กามโรคประเภทรุนแรงน้อย (Minor Venereal Diseases) ได้แก่

3. แผลริมอ่อน (Chancroid)

4. กามโรคของคอมและท่อน้ำเหลือง (Lymphogranuloma Venereum)

5. แผลกามโรคเรื้อรังบริเวณขาหนีบ (Granuloma Inguinale)

6. หนองในเทียม (Non gonococcal urethritis and/or vaginitis)⁵

---

⁵ กองควบคุมกามโรคและกุดะราด, กรมการแพทย์และอนามัย, "คู่มือการของกามโรค
ในประเทศไทย," วารสารกรมการแพทย์และอนามัย, ปีที่ 1, ฉบับที่ 2 (มีนาคม 2516),
หน้า 232,234.

ปริมาณของกามโรค (Extent of Venereal Diseases)

เมื่อพิจารณาถึงปริมาณของกามโรคในประเทศไทยแล้ว ก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงจำนวนผู้ป่วยเป็นซิฟิลิส (Syphilis) และหนองใน (Gonorrhoea) ซึ่งเป็นกามโรคประเภทรุนแรง และพบในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศที่มีหน่วยงานในสังกัดกองควบคุมกามโรคและกุดทะราดตั้งดำเนินการอยู่ และที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ได้แก่ สถานีอนามัย, โรงพยาบาลของทางราชการและของเอกชน, สถานพยาบาลเอกชน, และรวมทั้งเทศบาล สรุปจำนวนผู้ป่วยกามโรคดังกล่าวและอัตราการเกิดโรคต่อจำนวนประชากรหนึ่งแสนคน (Incidence Rate per 100,000 population) ในรอบ 11 ปีที่ผ่านมา มีดังนี้ คือ

ปีพุทธศักราช	จำนวนผู้ป่วยใหม่เป็นซิฟิลิส		จำนวนผู้ป่วยใหม่ หนองใน	
	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ต่อประชากรแสนคน	ต่อประชากรแสนคน
2505	1,541		5.19	63.39
2506	1,866		6.48	61.54
2507	3,603		12.16	92.05
2508	4,136		13.58	108.68
2509	2,059		11.47	184.49
2510	2,645		14.30	255.41
2511	2,178		11.34	326.32
2512	3,714		19.71	456.71
2513	2,528		12.99	515.73
2514	1,918		9.69	566.77
2515	5,442		24.89	618.86 ⁶

⁶Venereal Diseases and Treponema Control Division, Medical Services and Health Department, The Incidences of Syphilis and Gonorrhoea in Thailand, May 25th, 1973.

จำนวนผู้ป่วยกาโมโรที่ไ้รับรายงานนี้ เป็นเพียงบางส่วนของที่มิจริง เพราะมีผู้ป่วยกาโมโรอีกเป็นจำนวนมากที่รักษาโรควายตนเอง หรือให้หมอเดื่อนรักษา และนอกจากนี้ ยังมีสถานพยาบาลเอกชนเป็นจำนวนมากที่ไม่ไ้แจ้งยอดผู้ป่วยกาโมโรไ้ทางกองควบคุมกาโมโรและคุดทะราดทวาย อาจจะเป็นเพราะไม่ไ้ทำหลักฐานไว้ หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ตาม เกี่ยวกับเรื่องนี้ นักสถิติขององค์การอนามัยโลกไ้ให้คำแนะนำไว้ว่า "จำนวนผู้ป่วยกาโมโรชนิดต่าง ๆ ที่ทางราชการของประเทศต่าง ๆ ไ้รับรายงานนั้น มีจำนวนน้อย สำหรับโรคซิฟิลิสที่ไ้รับรายงาน จะมีจำนวนเพียงร้อยละ 20 หรือ 1 ใน 5 ของจำนวนผู้ป่วยซิฟิลิสที่มิจริงทั้งหมด ส่วนโรคหนองในที่ไ้รับรายงานจะมีจำนวนเพียงร้อยละ 30 หรือ ประมาณ 1 ใน 3 ของจำนวนผู้ป่วยโรคหนองในที่มิจริงทั้งหมดเท่านั้นเอง" ดังนั้น เมื่อถือหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า อัตราป่วย (Morbidity Rate) ของซิฟิลิสและหนองในที่มิจริง ๆ ทั่วประเทศไทยต้องมีจำนวนสูงกว่าที่ไ้รับรายงานอีกประมาณ 4 และ 3 เท่า ตามลำดับ นับเป็นจำนวนที่ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรของประเทศไทย

ในการพิจารณาปัญหากาโมโรของประเทศต่าง ๆ นั้น องค์การอนามัยโลกไ้ให้คำแนะนำไว้ว่า "หากประเทศใดไม่มีตัวเลขสถิติที่ถูกต้องแน่นอนแล้ว ให้พิจารณาจากผลการตรวจโลหิตของหญิงมีครรภ์ โดยถือหลักเกณฑ์ ดังนี้ คือ ถ้าหากพบว่าผลการตรวจโลหิตของหญิงมีครรภ์ในประเทศมีผลบวกตั้งแต้อยู่ระดับ 2 ขึ้นไปแล้ว ให้ถือว่ากาโมโรกำลังเป็นปัญหาทางสาธารณสุขของประเทศนั้นแล้ว และควรจะต้องรีบดำเนินการควบคุมอย่างจริงจังโดยรีบด่วน"⁷ ในประเทศไทย กองควบคุมกาโมโรและคุดทะราด ไ้ดำเนินการตรวจโลหิตของหญิงมีครรภ์ ปรากฏว่าในรอบ 11 ปีที่ผ่านมา สรุปผลการตรวจโลหิตในหญิงมีครรภ์ไ้ดังนี้ คือ

⁷ กองควบคุมกาโมโรและคุดทะราด, เรื่องเดิม, หน้า 4,5.

<u>ปีพุทธศักราช</u>	<u>จำนวนหญิงมีครรภ์ที่ได้รับการ ตรวจโลหิตเพื่อค้นหาเชื้อซิฟิลิส</u>	<u>จำนวนหญิงมีครรภ์ ตรวจพบผลโลหิตบวก</u>	<u>อัตราร้อยละของ โลหิตบวก</u>
2505 - 2509	85,410	8,972	10.6
2510	28,724	2,819	9.8
2511	45,505	4,150	9.1
2512	38,973	4,016	10.3
2513	46,089	3,125	6.7
2514	61,781	4,573	7.4
2515	56,799	3,614	6.3

จากข้อมูลนี้ จะเห็นว่าผลการตรวจโลหิตของหญิงมีครรภ์ของประเทศไทยในรอบ 11 ปีที่ผ่านมา พบว่ามีผลโลหิตบวกสูงกว่าร้อยละ 2 เป็นอันมาก เกี่ยวกับผลโลหิตบวกนี้แม้ว่าในบางท้องที่ยังมีโรคอื่น ๆ อีกหลายโรค เช่น โรคคุดทะราด และมาเลเรีย เป็นต้น ที่อาจจะเห็นเหตุให้โลหิตบวกได้ก็ตาม แต่ในบางท้องที่ก็ปรากฏว่าไม่มีโรคเหล่านั้นเลย เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นต้น สำหรับในส่วนภูมิภาคบางจังหวัดที่เคยมีโรคคุดทะราด หรือมาเลเรียชุกชุมมาก่อน แต่ก็มีกรรมจะมีในชนบทเป็นส่วนใหญ่ ส่วนหญิงมีครรภ์ที่ได้รับการตรวจโลหิตดังกล่าวนี้ เป็นหญิงมีครรภ์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลทั้งสิ้น ซึ่งในท้องที่ดังกล่าวมักมีโรคคุดทะราด หรือมาเลเรีย น้อยหรือไม่มีเลย ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า ผลโลหิตบวกของหญิงมีครรภ์ดังกล่าว คงเนื่องมาจากซิฟิลิสเป็นส่วนใหญ่⁸

ความร้ายแรงของกามโรค

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า กามโรคมีด้วยกันรวม 6 ชนิด แต่มีกามโรคที่ร้ายแรงหรือรุนแรงอยู่ 2 ชนิด ที่เป็นปัญหาอย่างยิ่งอยู่ในวงการสาธารณสุขของประเทศไทยขณะนี้ คือ ซิฟิลิส และหนองใน

⁸ กองควบคุมกามโรคและกุดทะราด, เรื่องเดิม, หน้า 5.

ทั้งนี้เพราะการโรคทั้งสองชนิดนี้ ทำให้เกิดอันตรายแก่มนุษย์ได้อย่างกว้างขวางและรุนแรง สรุปรายละเอียด ดังนี้ คือ

1. โรคซิฟิลิส (Syphilis)

โรคซิฟิลิสเป็นกาโรคชนิดที่ร้ายแรงและน่ากลัวที่สุด โรคนี้เกิดจากแบคทีเรียชนิดหนึ่งที่มีชื่อเรียกว่า ทริปโปเนมา พัลลิดุม (Treponema pallidum) มีรูปร่างคล้ายเกลียวสว่าน (Spirochaete) ลักษณะค่อนข้างใส ตัวยาวประมาณ 7 ไมครอน (Micron)⁹ และยืดหยุ่นได้¹⁰ ทางกาการแพทย์แบ่งโรคซิฟิลิสออกเป็นระยะต่าง ๆ กัน เมื่อร่างกายได้รับเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้เข้าไปแล้วประมาณ 10 - 90 วัน (เฉลี่ย 3 สัปดาห์) อาการครั้งแรกที่ปรากฏ คือ มีแผลเกิดขึ้นในบริเวณที่เชื้อเข้าไป แผลแรกที่เกิดขึ้นนี้ เรียกว่า แผลริมแข็ง (Chancre) ปกติจะมีแผลเดียว แต่อาจจะมีหลายแผลก็ได้ ไม่เจ็บ แต่อาจจะรู้สึกเจ็บถ้าหากมีแผลเกิดขึ้นที่บริเวณอวัยวะอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อวัยวะสืบพันธุ์ ขนาดและลักษณะของแผลอาจจะแตกต่างกันไปตั้งแต่ขนาด 2 - 3 มิลลิเมตร ลักษณะแบนราบ ไปจนถึงขนาดใหญ่และลักษณะนูนสูง ปกติแผลจะมีขอบแข็ง เรียบ ก้นแผลสะอาดในกรณีที่ไม่มียาแทรก แผลนี้จะมีน้ำเหลืองใส ๆ และในขณะเดียวกัน ต่อมน้ำเหลืองขาหนีบจะโตและมักจะโตทั้งสองข้าง ไม่เจ็บและไม่อักเสบ ในระยะนี้ หากปล่อยทิ้งไว้โดยไม่รักษา แผลก็จะยุบหายไปเองได้ โดยทิ้งรอยแผลเป็นเล็ก ๆ ไว้ หรืออาจไม่มีแผลเป็นเลยก็ได้ และต่อมน้ำเหลืองขาหนีบที่โตก็จะค่อย ๆ ยุบลงไปเองช้า ๆ เช่นกัน หากทำการตรวจแผลริมแข็งในระยะแรกนี้ จะพบตัวเชื้อเป็นจำนวนมากที่แผล แต่การตรวจหาซิฟิลิสทางน้ำเหลืองของระยะนี้จะให้ผลลบ (Non reactive) เมื่อแผลเริ่มหายจะตรวจพบเชื้อได้ยาก แต่ในขณะเดียวกัน การตรวจหาซิฟิลิสทางน้ำเหลืองจะเริ่มปรากฏผลบวก (Reactive) และระดับของผลบวก (Titre) ของโลหิตจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม แผลริมแข็งที่เกิดขึ้น

⁹ 1 ไมครอน (Micron) = 1/1,000 มิลลิเมตร.

¹⁰ Willcox R. R., Textbook of Venereal Diseases and Treponematoses, (2nd ed.; London: The Pitman Press, Bath, 1964), pp. 27 - 247.

ซึ่งอาจจะมีรูปร่างลักษณะ เปลี่ยนแปลง ไปจากปกติได้ เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น การไชยาชนิดต่าง ๆ ทา ฉีด หรือ รับประทาน เป็นต้น ปกติแล้วหลังจาก เกิดแผลริมแข็งและแผลยุบหายไปแล้ว โรคก็จะเข้าสู่ระยะที่ของ ซิฟิลิสระยะที่ 2 จะ เริ่มจาก 6 สัปดาห์ ถึง 6 เดือน หลังจากที่เกิดแผลริมแข็งแล้ว โดยจะปรากฏอาการ คือ มีผื่น (Rash) ขึ้นตามตัว, มีแผลที่เยื่อชุ่ม (Mucous patch), คอเจ็บ, ตะครันตะกรอ, ปวดศีรษะ, แฉวง, ปวดตามข้อและกระดูก, มีไข้ หลังจากนั้นหากปล่อยให้ โรคลุกลามต่อไปถึงระยะหลังซึ่ง เป็นระยะสุดท้ายของโรคแล้ว โรคจะลุกลามไปสู่อวัยวะ อื่น ๆ ในร่างกาย คือ ระบบโลหิต, ระบบประสาท, ซึ่งเมื่อถึงขั้นนี้แล้วก็จะไม่สามารถ รักษาอวัยวะ เหล่านั้นให้หายเป็นปกติได้ ทำให้เกิดความพิการเสียโฉม ตามอด หูหนวก สติปัญญาเสื่อม เป็นโรคจิต อัมพาต หรือถึงแก่ชีวิตเนื่องจากโรคแทรกได้ ดังนั้น จึง ควรสังวรณไว้ว่า, ซิฟิลิสระยะแรก หมายถึงหายนะของประชาชน ซิฟิลิสระยะหลัง หมายถึง หายนะของมนุษย

โรคซิฟิลิสในหญิงมีครรภ์ (Syphilis in Pregnant Women)

ปกติแล้วการรักษาโรคซิฟิลิสในหญิงมีครรภ์ ไม่ได้นุ่งหมายจะรักษาเฉพาะตัวผู้ ป่วยเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันซิฟิลิสแก่เด็กที่อยู่ในครรภ์ ซึ่งอาจ จะได้รับเชื้อซิฟิลิสจากมารดาเป็นซิฟิลิสกรรมพันธุ์ (Congenital Syphilis) ความ มาตรการป้องกันที่สำคัญ คือ ระยะเวลา การให้ยาในขนาดที่เพียงพอแก่หญิงมีครรภ์ ในระยะ 18 สัปดาห์แรกของการตั้งครรภ์ จะสามารถป้องกันการติดเชื้อนี้แก่ทารกได้ เพราะในระยะนี้เชื้อซิฟิลิสจะยังไม่สามารถผ่านรก (Placenta) เข้าไปสู่เด็กได้ ดังนั้น ถ้าให้การรักษาหลังจากการตั้งครรภ์ไปแล้ว 18 สัปดาห์ ก็เท่ากับเป็นการรักษาเด็ก ที่อยู่ในครรภ์ของมารดาในขณะ เดียวกันไปด้วย 11 เด็กที่เป็นซิฟิลิสกรรมพันธุ์ จะมีผื่นขึ้น

11 กองควบคุมการโรคและคุุเคราะห์โรค, กรมอนามัย, เอกสารทางวิชาการ การ วินิจฉัยโรคซิฟิลิส และโกโนเรีย, (อค์สำเนา), หน้า 2.

ตามตัว ลักษณะของฟันจะมีโคนฟันกว้างแต่ปลายแคบ และที่ปลายฟันจะเว้าเข้าไป (Peg - shaped notched) เป็นลักษณะตามรูป ( ) หรือมีปลายตัด (Screw driver) เป็นลักษณะตามรูป ( ) ซึ่งเรียกฟันในลักษณะนี้ว่า ฮัทชินสัน ทีซ (Hutchinson's teeth)¹²

2. โรคหนองใน (Gonorrhoea)

โรคหนองในเป็นกามโรคชนิดที่ร้ายแรงอีกชนิดหนึ่ง เกิดจากแบคทีเรียที่มีชื่อเรียกว่า เนอีเรีย โดโนเรีย (Neisseria gonorrhoeae) ตัวนี้มีลักษณะและรูปร่างกลม จับกันเป็นคู่ ๆ (Diplococci) คล้ายเม็ดกาแฟ สำหรับในผู้ใหญ่ เชื้อชนิดนี้จะเข้าไปทำให้ ทอัสสภาวะอักเสบ (Urethritis) , ปีกมดลูกอักเสบ (Salpingitis) , ปากมดลูกอักเสบ (Cervicitis) , ส่วนในเด็กผู้หญิง ทำให้เกิดโรคของอวัยวะสืบพันธุ์และช่องคลอดอักเสบ (Vulvo vaginitis) และในทารกที่คลอดใหม่ จะทำให้เกิดโรคเยื่อตาอักเสบ (Conjunctivitis)

ผู้ชายเป็นโรคหนองในไ้เร็วกว่าผู้หญิง แต่เมื่อเป็นแล้ว ผู้หญิงจะหายยากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้เพราะในผู้ชายนั้น การวินิจฉัยโรคหนองในไม่ยุ่งยาก โดยจะมีอาการถ่ายปัสสาวะบ่อยและเจ็บปวดมาก เวลาถ่ายปัสสาวะมีหนองข้น ๆ ปรากฏออกมาด้วย และมีประวัติว่าไ้มีความสัมพันธ์ทางเพศมาก่อนหน้านี้ประมาณ 2 สัปดาห์ เมื่อร่างกายได้รับเชื้อหนองในเข้าไปแล้ว ในสัปดาห์แรก โรคมักจะเป็นอยู่ที่บริเวณทอัสสภาวะส่วนหน้า (Anterior urethra) ต่อมาจะลุกลามไปยังทอัสสภาวะส่วนหลัง (Posterior urethra) , ต่อมลูกหมาก (Prostate glands) , และถุงน้ำอสุจิ (Seminal vesicles) ต่อจากนั้น เชื้อหนองในก็จะลุกลามต่อไปตามทอัสอสุจิ (Vas deferens) , อัณฑะ (Epididymis) ทำให้อัณฑะอักเสบ และมักจะอักเสบข้างเดียว (Unilateral epididymitis) ซึ่งจะมีอาการเจ็บปวดมาก ส่วนในผู้หญิง อาจมีอาการแตกต่างกันไปไ้ไ้มาก ตั้งแต่ไม่ปรากฏอาการอะไรให้เห็นเลย ไปจนถึงมีอาการรุนแรง เพราะโรคได้ลุกลามเข้าไปถึงปากมดลูก , ปีกมดลูกทั้งสองข้าง รวมทั้งเยื่อช่องท้องที่หุ้มมดลูกด้วย

¹² Willcox R. R., op. cit., pp. 239.

และโรคแทรกของโรคหนองในจะพบมากในผู้หญิง โรคแทรกต่าง ๆ ของหนองใน ได้แก่ ทวารหนักอักเสบ (Proctitis) ในผู้ชายเกิดจากการรักรวมเพศ (Homosexual contact) ในผู้หญิงเกิดจากโรคหนองในลุกลามมาจากช่องคลอด โดยหนองที่มีเชื้อหนองในไหลออกมาจากช่องคลอดถึงทวารหนัก นอกจากนี้ก็มี ขออักเสบ อาจจะอักเสบขอเดียวหรือหลาย ๆ ขอ, กางทูม (Parotitis), เป็นพิษ, เยื่อตาอักเสบ, เยื่อหูสมองอักเสบ, และ เยื่อหุ้มหัวใจอักเสบ เป็นต้น ส่วนโรคหนองในที่ผิวหนังก็เคยมีพบ เจนกันแต่น้อย¹³

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่า " กามโรคเป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรงและน่ากลัวมาก เพราะนอกจากจะทำให้เจ็บป่วยแล้ว กามโรคยังอาจจะทำให้ร่างกายพิการเสียโฉมได้ เช่น หูหนวก ตาบอด เป็นต้น และยังอาจจะทำให้เป็นโรคจิต จนในที่สุดอาจจะถึงแก่ชีวิตได้ นอกจากนี้ที่น่าสยดสยองอย่างยิ่งคือ กามโรคบางชนิดยังสามารถถ่ายทอดกันได้ทางกรรมพันธุ์จากมารดาไปสู่ทารกที่อยู่ในครรภ์ของมารดาที่ป่วย ทำให้ทารกที่ติดโรคป่วยถึงตายในครรภ์ หรือถ้าคลอดออกมาก็จะพิการตลอดชีวิต ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงสมควรที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่องกามโรคในด้านต่าง ๆ กันอย่างจริงจังและกว้างขวาง เพื่อที่จะทำให้ใคร่ขอคนพบที่เป็นประโยชน์ที่อาจจะนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบในการพิจารณาวางแผนงานควบคุมกามโรค หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องให้ตรงเป้าและได้ผลยิ่งขึ้น และประโยชน์ที่เกิดขึ้นก็คือ ประชาชนจะมีความปลอดภัยจากกามโรคนานขึ้น สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกามโรคในครั้งนี้ เป็นการศึกษาอัตราป่วยเป็นกามโรคของจำนวนผู้ป่วยกามโรคทั้งชายและหญิงในประเทศไทย ตามกลุ่มอายุ, ตามภาคต่าง ๆ ในแต่ละปีงบประมาณพุทธศักราช นับเป็นการศึกษาวิจัยอีกด้านหนึ่งที่ยังไม่มีผู้ใดเคยทำไว้ ผลของการศึกษาหรือขอคนพบที่ได้ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ทราบแนวทางบางประการของกามโรคที่กำลังเป็นปัญหาของประเทศไทยในปัจจุบัน และคาดว่าจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในงานควบคุมกามโรค หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในประเทศไทยในอนาคตได้เป็นอย่างดี "

¹³ กองควบคุมกามโรคและคุุฑะโรค, เรื่องเดิม, หน้า 8 - 9.

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาและแจกแจงจำนวนผู้ป่วยกามโรคในแต่ละภาค คือ กรุงเทพมหานคร, ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร), ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, และ ภาคใต้ รวม 5 ภาค และในแต่ละปีงบประมาณ คือ ปีงบประมาณพุทธศักราช 2510, 2511, 2512, 2513, และ 2514 รวม 5 ปีงบประมาณ
2. เพื่อศึกษาและแจกแจงจำนวนผู้ป่วยกามโรคในแต่ละเพศ คือ เพศชาย, และเพศหญิง และในแต่ละกลุ่มอายุ คือ 0 - 4, 5 - 9, 10 - 14, 15 - 19, 20 - 24, 25 - 29, 30 - 34, 35 - 39, 40 - 44, 45 - 49, 50 - 54, และ 55 ปีขึ้นไป รวม 12 กลุ่มอายุ
3. เพื่อศึกษาและแจกแจงจำนวนผู้ป่วยกามโรคในแต่ละเพศ และแต่ละกลุ่มอายุ ของภาคต่าง ๆ คือ กรุงเทพมหานคร, ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร), ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, และ ภาคใต้ ในแต่ละภาค รวม 5 ภาค
4. เพื่อศึกษาและแจกแจงจำนวนผู้ป่วยกามโรคในแต่ละเพศ และแต่ละกลุ่มอายุ ของปีงบประมาณต่าง ๆ คือ ²⁵¹⁴ปีงบประมาณพุทธศักราช 2510, 2511, 2512, 2513, และ 2514 ในแต่ละปีงบประมาณ รวม 5 ปีงบประมาณ

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยใ้ทำการศึกษา เก็บและประมวลข้อมูลจำนวนผู้ป่วยกามโรค จำแนกในแต่ละกลุ่มอายุ (ปี)ต่าง ๆ คือ 0 - 4, 5 - 9, 10 - 14, 15 - 19, 20 - 24, 25 - 29, 30 - 34, 35 - 39, 40 - 44, 45 - 49, 50 - 54, และ 55 ปีขึ้นไป รวม 12 กลุ่มอายุ, ในแต่ละเพศ คือ เพศชายและเพศหญิง, ในแต่ละภาค คือ กรุงเทพมหานคร, ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร), ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, และภาคใต้ รวม 5 ภาค, ในแต่ละปีงบประมาณ คือ ปีงบประมาณพุทธศักราช 2510, 2511, 2512, 2513, และ 2514 รวม 5 ปีงบประมาณ เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้ คือ

1. ผู้ป่วยกามโรคในแต่ละภาค มีจำนวนแตกต่างกันโดยเฉลี่ย เนื่องจากแต่ละภาคในประเทศไทยมีสภาพแวดล้อม, ชนมประเพณี, ความเชื่อถือ แตกต่างกัน
2. ผู้ป่วยกามโรคในแต่ละปีงบประมาณ มีจำนวนแตกต่างกันโดยเฉลี่ย เนื่องจากแต่ละปีย่อมมีเหตุการณ์และจำนวนผู้มารับบริการ ไม่เหมือนและไม่เท่ากัน
3. ผู้ป่วยกามโรคแต่ละเพศ มีจำนวนแตกต่างกันโดยเฉลี่ย เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงย่อมมีการสำส่อนทางเพศแตกต่างกัน
4. ผู้ป่วยกามโรคแต่ละกลุ่มอายุ มีจำนวนแตกต่างกัน เนื่องจากผู้ป่วยกามโรคในกลุ่มอายุต่าง ๆ กันย่อมมีพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกัน
5. ในแต่ละภาค ไทแก กทม กรุงเทพมหานคร, ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร), ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, และ ภาคใต้ มีจำนวนผู้ป่วยกามโรคแต่ละเพศ และแต่ละกลุ่มอายุ รวม 12 กลุ่มอายุ แตกต่างกัน ตามเหตุผลในข้อ 3., และ ข้อ 4.
6. ในแต่ละปีงบประมาณ ไทแก ~~ปีงบประมาณพุทธศักราช 2510, 2511, 2512, 2513, และ 2514~~ มีจำนวนผู้ป่วยกามโรคแต่ละเพศ และแต่ละกลุ่มอายุ รวม 12 กลุ่มอายุ แตกต่างกัน ตามเหตุผลในข้อ 3., และ ข้อ 4.

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้มารับการตรวจและรักษาโรคยังหน่วยควบคุมกามโรคในกรุงเทพมหานครและในจังหวัดต่าง ๆ ที่มีหน่วยควบคุมกามโรคของกองควบคุมกามโรคและคุุคตระโรค และหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกามโรค ตั้งดำเนินการอยู่ทั่วประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 91 หน่วยงาน ใน 58 จังหวัด คือ
  - กรุงเทพมหานคร รวม 9 หน่วยงาน
  - ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) รวม 27 หน่วยงาน ใน 16 จังหวัด
  - ภาคเหนือ รวม 26 หน่วยงาน ใน 16 จังหวัด
  - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 26 หน่วยงาน ใน 16 จังหวัด
  - ภาคใต้ รวม 13 หน่วยงาน ใน 11 จังหวัด

2. การวิจัยนี้คำนึงถึงอายุ(ปี)ของผู้ป่วยกามโรค ใ้จำแนกอายุของผู้ป่วยกามโรคออกเป็นกลุ่มอายุ(ปี) แต่ละกลุ่มอายุมีช่วงห่างกัน 5 ปี จำนวน 11 กลุ่มอายุ และกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป อีก 1 กลุ่มอายุ รวมทั้งสิ้น 12 กลุ่มอายุ ตามแบบพิมพ์ ก. 1¹⁴

3. การวิจัยนี้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นส่วนรวมของแต่ละภาค ใ้จำแนกออกเป็น 5 ภาค คือ กรุงเทพมหานคร, ภาคกลาง(ยกเว้นกรุงเทพมหานคร), ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, และภาคใต้ ทั้งนี้ เพราะ เมืองหลวงของประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมและความเจริญแตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ ในส่วนภูมิภาคเป็นอย่างมาก

4. การวิจัยนี้คำนึงถึงระยะเวลาตามปีงบประมาณพุทธศักราชของประเทศไทย ใ้จำแนกออกเป็นปีงบประมาณพุทธศักราช 2510, 2511, 2512, 2513, และ 2514

5. การวิจัยนี้คำนึงถึงเพศของผู้ป่วยกามโรค ใ้จำแนกออกเป็นเพศชายและเพศหญิง
ขอตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาผู้ป่วยกามโรคในประเทศไทย มีข้อตกลงเบื้องต้น ดังต่อไปนี้ คือ

1. ผู้ป่วยกามโรคไปรับการตรวจและรักษายังหน่วยควบคุมกามโรค หรือหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกามโรคทุกคน

2. สถานที่หน่วยควบคุมกามโรค และหรือหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกามโรค มีจำนวนพอเพียง สดวก และมีมาตรฐานเหมือนกันทุกหน่วย

3. ในแต่ละปีงบประมาณพุทธศักราช มีสถานที่หน่วยควบคุมกามโรค และหรือหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกามโรค มีจำนวนพอเพียง สดวก และมีอัตราเพิ่มขึ้น ในอัตราเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของพลเมืองทุกปี

4. การติดตามผู้ป่วยกามโรค มีมาตรฐานดีเท่ากันทุกภาค และทุกปีงบประมาณ

---

¹⁴ กองควบคุมกามโรคและகுதະរាດ, กรมอนามัย, แบบพิมพ์รายงานการควบคุมกามโรค (ก. 1), กองควบคุมกามโรคและகுதະរាດ, ถนนสาทรใต้, ยานนาวา, กรุงเทพมหานคร.

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. ตัวอย่างอาจจะไม่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร เพราะไม่ได้สุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งประเทศโดยตรง แต่ใช้ประชากรที่มาตรการตรวจและรักษากัมโรคที่หน่วยควบคุมกัมโรคในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดที่มีหน่วยควบคุมกัมโรคและหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกัมโรคตั้งดำเนินการอยู่เท่านั้น ดังนั้น ประชากรในจังหวัดที่ไม่มีหน่วยควบคุมกัมโรคและไม่มีหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกัมโรค จึงไม่มีโอกาสที่จะมาเป็นตัวอย่างในการวิจัยนี้

2. จังหวัดที่มีหน่วยทหารสัมพันธ์มิตรของประเทศตั้งอยู่ มีสถานบริการต่าง ๆ เกิดขึ้นจำนวนมาก ทำให้การสำรวจทางเพศมีมากกว่าปกติ ดังนั้น จำนวนผู้ป่วยกัมโรคในภาคที่มีจังหวัดดังกล่าวตั้งอยู่ จึงมีจำนวนสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว มากกว่าจำนวนผู้ป่วยกัมโรคในภาคอื่นที่ไม่มีจังหวัดในลักษณะดังกล่าวตั้งอยู่ ดังนั้น จึงอาจจะทำให้จำนวนผู้ป่วยกัมโรคแตกต่างกันมากได้

3. ในกรณีที่มีหน่วยควบคุมกัมโรคหรือหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกัมโรค ทำการติดตามผู้ป่วยกัมโรคไม่ได้ผลหรือได้ผลน้อย เป็นเหตุให้จำนวนผู้ป่วยกัมโรคในจังหวัดนั้นมีจำนวนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น จำนวนผู้ป่วยกัมโรคของจังหวัดในลักษณะดังกล่าวนี้ จึงอาจจะไม่ตรงตามจำนวนผู้ป่วยกัมโรคที่แท้จริงของจังหวัดได้

4. ผู้ป่วยกัมโรคบางรายรักษาคายตนเองหรือไปหาหมอเถื่อน ไม่ไปรับการตรวจและรักษาที่หน่วยควบคุมกัมโรค หรือหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกัมโรค ทำให้ไม่อาจจะนำผู้ป่วยกัมโรคในลักษณะนี้มาทำการศึกษาได้ เพราะไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้น จึงอาจจะทำให้จำนวนผู้ป่วยกัมโรคที่นำมาศึกษานี้มีจำนวนไม่ตรงกับจำนวนผู้ป่วยกัมโรคที่มีจริง ๆ

5. หน่วยควบคุมกัมโรค หรือหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกัมโรคแต่ละหน่วยมีเครื่องมืออุปกรณ์ในการตรวจรักษากัมโรค, ทางคมนาคมไปมาที่ผู้ป่วยจะไปรับบริการ ไม่เพียงพอและไม่สะดวกเท่ากัน ดังนั้น อาจจะทำให้จำนวนผู้ป่วยกัมโรคที่มาใช้บริการมีจำนวนไม่เท่ากัน และอาจจะน้อยกว่าที่ควรจะเป็น จึงทำให้จำนวนผู้ป่วยกัมโรคไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่ได้

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ป่วยกามโรค หมายถึง ผู้ที่มารับการตรวจและรักษา กามโรคยังหน่วยควบคุมกามโรค หรือยังหน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการควบคุมกามโรค ที่ตั้งดำเนินการอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ รวม 91 หน่วยงาน ใน 58 จังหวัด¹⁵ และได้รับการตรวจวินิจฉัยแล้วว่า ผู้ป่วยเป็นกามโรคชนิดใดชนิดหนึ่งใน 6 ชนิด¹⁶

อัตราป่วยเป็นกามโรคของจำนวนผู้ป่วยกามโรคในแต่ละภาค, แต่ละกลุ่มอายุ, แต่ละปีงบประมาณพุทธศักราช, และในแต่ละเพศ หมายถึง อัตราร้อยละของจำนวนผู้ป่วยกามโรคในแต่ละภาค, แต่ละกลุ่มอายุ, แต่ละปีงบประมาณพุทธศักราช, และในแต่ละเพศ ต่อจำนวนผู้ป่วยกามโรครวมทั้งสิ้น

ภาค (A) หมายถึงภาคต่าง ๆ ทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย จำนวน 4 ภาค ยกเว้นภาคกลาง ได้แยกกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยออกจากภาคกลางมาเป็นเอกเทศ เพราะกรุงเทพมหานครมีสภาพความเจริญต่าง ๆ แตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทยมาก ดังนั้น ในการวิจัยนี้ จึงได้จำแนกภาคออกเป็น 5 ภาค คือ

1. กรุงเทพมหานคร (A_1)
2. ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) (A_2)
3. ภาคเหนือ (A_3)
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (A_4)
5. ภาคใต้ (A_5)

กลุ่มอายุของผู้ป่วยกามโรค (B) หมายถึง กลุ่มอายุเป็นปีของผู้ป่วยกามโรค รวม 12 กลุ่มอายุ แต่ละกลุ่มอายุมีช่วงห่างกัน 5 ปี จำนวน 11 กลุ่มอายุ และกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปอีก 1 กลุ่มอายุ รวม 12 กลุ่มอายุ คือ

¹⁵ รายละเอียดในภาคผนวก ก.

¹⁶ รายละเอียดในหน้า 4

1. กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี (B₁)
2. กลุ่มอายุ 5 - 9 ปี (B₂)
3. กลุ่มอายุ 10 - 14 ปี (B₃)
4. กลุ่มอายุ 15 - 19 ปี (B₄)
5. กลุ่มอายุ 20 - 24 ปี (B₅)
6. กลุ่มอายุ 25 - 29 ปี (B₆)
7. กลุ่มอายุ 30 - 34 ปี (B₇)
8. กลุ่มอายุ 35 - 39 ปี (B₈)
9. กลุ่มอายุ 40 - 44 ปี (B₉)
10. กลุ่มอายุ 45 - 49 ปี (B₁₀)
11. กลุ่มอายุ 50 - 54 ปี (B₁₁)
12. กลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป (B₁₂)

ปีงบประมาณ (C) หมายถึง ปีงบประมาณพุทธศักราชของการงบประมาณของประเทศ
ไทย ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณ เริ่มต้นวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีปฏิทินถัดไป
ในการวิจัยนี้ ได้ศึกษาใน 5 ปีงบประมาณพุทธศักราช คือ

1. ปีงบประมาณพุทธศักราช 2510 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2509 ถึงวันที่ 30 กันยายน
2510 (C₁)
2. ปีงบประมาณพุทธศักราช 2511 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2510 ถึงวันที่ 30 กันยายน
2511 (C₂)
3. ปีงบประมาณพุทธศักราช 2512 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2511 ถึงวันที่ 30 กันยายน
2512 (C₃)
4. ปีงบประมาณพุทธศักราช 2513 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2512 ถึงวันที่ 30 กันยายน
2513 (C₄)
5. ปีงบประมาณพุทธศักราช 2514 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2513 ถึงวันที่ 30 กันยายน
2514 (C₅)

เพศ (D) หมายถึง เพศชาย (D₁) และ เพศหญิง (D₂) ของผู้ป่วยกามโรค